

Kristin Magret Brækken
Søre Brækka
2665 Lesja

Lesja, 18.3.2013

Norges Vassdrags- og Energidirektorat

UTBYGGING AV KVENNÅE I KJØREMSGRENDE

Jeg ble først kontaktet av firmaet Norsk Grønn Kraft (NGK) i november 2008, og invitert til et møte med deres prosjektutvikler Andreas Lervik sammen med de andre grunneierne langs Kvennåe. Vi ble på dette møtet forelagt en plan for å bygge ut Kvennåe med et kraftverk som ville gi 7,2 gWh med enn fallhøyde på 400 m - fra kote 935 til kote 535.

Jeg har som eneste grunneier IKKE undertegnet avtalen fra NGK - til tross for det jeg vil betegne som utidig press fra prosjektutvikleren; inkludert dårlig skjulte trusler om ekspropriasjon.

NGK hadde planlagt å bygge inntaksdammen på min grunn. På grunn av at jeg ikke har godtatt deres avtale, har de måttet forandre sine planer og må bygge dammen ca. 200 fallmeter lenger ned i vassdraget.

Kvennåe er del av et naturområde som betyr svært mye for meg og for mange mennesker i Kjøremsgrenda og på Dombås - vi bruker dette området flittig sommer som vinter. Grendautvalget i Kjøremsgrenda har lagt ned et stort arbeide med å rydde og merke veier, bygge bruer og generelt gjøre området tilgjengelig for flest mulig. I tillegg er dette et viktig kulturområde med merker og rester etter flere gamle kverner og vadmelsstamper; et «industriområde» fra gammelt av.

En vannkraftutbygging av Kvennåe vil gjøre utbotelig skade på dette området. Utbygger kan i følge loven ikke la kraftgata ligge over marknivå; den må senkes minst 0,5 m under jorden. Grunnen langs elva er berg - m.a.o. må det sprenges en grøft for røret (0,5 m Ø). I tillegg skal det bygges en vei langs kraftgata for at den skal være tilgjengelig for vedlikehold. Det var i utgangspunktet håp om at denne veien ville kunne være til nytte for grunneierne m.h.t. uttak av tømmer, som setervei etc., men det viser seg at veien vil være for bratt for alminnelig ferdsel annet enn med spesielle kjøretøy.

Personlig har jeg også reagert på økonomien i dette prosjektet.

I følge utkastet til avtale med NGK skal firmaet «låne ut» penger til seg selv for å finansiere utbyggingen. Dette lånet skal tilbakebetales med en rente som ligger 5 prosentpoeng over gjeldende markedsrente (9% mot 4% på det tidspunkt). Gjelden skal tilbakebetales over 20-25 år, og først etter den tid vil NGK begynne å betale utbytte av kraftproduksjonen til grunneierne.

Dette vil i realiteten bety en merkostnad for grunneierne på mellom 16 og 18 millioner kroner - altså 16 - 18 millioner kroner i tapt fortjeneste for grunneierne i forhold til om de hadde lånt penger i sin lokale bank.

NGK har stipulert en effekt på 7,2 gWh fra kraftverket i Kvennåe - ev. 5 gWh om inntaksdammen må bygges på kote 735. Tallene baserer seg på NVEs oversikt over gjennomsnittsnedbørmengde i området. Det er ikke tatt høyde for at Kvennåe er en «flomelv» som sjelden har tilstrekkelig vannføring til å fylle et inntaksrør på 0,5 m Ø annet enn i perioder med mye nedbør eller stor snøsmelting - dvs 2 - 3 måneder/år. Dette vil i praksis si at kraftverket vil være ute av drift i opptil 9 måneder i året.

Det sier seg selv at med et varierende rentenivå og en like varierende strømpris, er 25 år langt fram i tid - altfor langt til at man kan si noe om lønnsomheten i prosjektet for grunneierne. Lønnsomheten for NGK vil i første rekke ligge i renteavkastningen på den kapitalen de låner ut - ikke på kraftproduksjonen; den er altfor liten til å gi noen avkastning på de 50 år som gjenstår av kontrakten etter at gjelden er nedbetalt.

NGK har tatt med en paragraf om konfidensialitet i sin avtale; dvs. at alle grunneierne som har undertegnet avtalen, har forpliktet seg til å ikke røpe innholdet i den for noen utenforstående. Slik har det seg at det ikke er kommet ut noen informasjon om dette prosjektet i forkant. Såvidt jeg har kunnet bringe på det rene, er det lovstridig å innføre en slik paragraf i en kontrakt.

Personlig føler jeg at dette prosjektet har for lav lønnsomhet, for stor usikkerhet og medfører for store belastninger på miljøet til at jeg vil sanksjonere det. Man kan argumentere med en miljømessig gevinst; at man trenger «ren» kraft etc., men jeg mener at et slikt mikrokraftverk ikke vil spare miljøet nok til å rettfærdiggjøre de inngrepene man blir nødt til å gjøre i landskapet langs Kvennåe. Derfor har jeg - som den eneste av de berørte grunneierne - ikke undertegnet kontrakten fra Norsk Grønn Kraft.

Med vennlig hilsen
Kristin Magret Brækken